

Gomard: Det er blot en ganske kort Bemærkning, jeg vil gjøre, med Hensyn til hvad den ærede Forespørger har anført om, hvorledes det forholder sig med den danske Boghandel. Jeg troer ikke, at det Niemed, som han særligt tilsigter, fremmes derved, at man gjør Regjeringen til Forlægger og Boghandler. Det skulde være ganske besynderligt, om de mange Mænd, navnlig her i Kjøbenhavn, der befatte sig med det Slags Industrie, skulde være saa blinde for deres egen Interesse, at de skulde arbejde paa en saa daarlig Maade som den, den ærede Rigsdagsmand anførte. Det kan jeg ingentunde troe, og min Erfaring modsigger det ogsaa. Jeg troer, at de gjøre Alt, hvad der staaer i deres Magt, for paa en fornuftig Maade at udbrede de Skrifter, som de have paa deres Forlag. Naar den ærede Rigsdagsmand siger, at Forlæggerne bære Forsendelses-Omkostningerne, saa beviser dette kun end yderligere, at han ikke kjender til disse Forhold; thi Omkostningerne gaae paa Commissionairerne i Provindserne. Vedkommende Forlæggere give dem nemlig en vis Rabat paa de Bøger, de sende dem, og denne er saaledes, at de i Regelen meget godt kunne arbejde saavel med de dyre som med de billige Skrifter. Desuden faae de ikke Bøgerne sendte paa den Maade, som den ærede Rigsdagsmand troer. De forskjellige Skrifter blive nemlig sendte fra de forskjellige Forlæggere til den Commissionair, de have her paa Pladsen og saa paa eengang af ham sendte samlede i een Pakke til dem, hvoraf da følger, at Omkostningerne ikke ere af et saa betydeligt Omfang, som den ærede Rigsdagsmand formener. Smid- lertid troer jeg ikke, at det er Veien til at fremme Noget, som jeg iøvrigt anseer for godt, at man gjør Regjeringen, foruden alt det Dyrtige, den har at varetage, til Forlægger og til Boghandler, for at fremkalde saadanne Skrifter og for derefter siden at kunne faae dem leverede til billig Pris; efter min Formening troer jeg, at det aldeles ikke gaaer an.

Mugaard: Jeg troer, at vi Alle maae være den høitagtede Underviisningsminister Tak skyldige, fordi han har erklæret, at Ministeriet ikke vilde give sig af med at være Ud-

giver eller Forlægger af Bøger, enten det saer Haandbøger eller Lærebøger; jeg troer, at Ministeriet har Nok at varetage, saa at vi ikke skulde ønske, at det ogsaa skulde komme til at befatte sig med de reent aandelige Ting. Jeg troer for mit Vedkommende, at der aldeles ikke vil komme noget Godt ud deraf, men at det tvertimod vilde bevirke megen Skade, dersom Regjeringen eller, som den ærede Forespørger ogsaa gjorde opmærksom paa, Rigsdagen vilde give sig af med at udgive og forlægge Bøger. Jeg kan saaledes tænke mig, at der derved vilde fremkomme et Ulsælde, som vilde virke meget hæmmende paa Oplysningens Udbredelse, hvis noget Saadant skete, og det var, hvis en Mand, der stod i et eller andet nøie Forhold til en eller anden Underviisningsminister, blev betroet at skrive en Skolebog; thi denne Skolebog vilde saa strax blive udbredt i mange tusende Exemplarer, og med hvert Dplag, der udkom, vilde jo den vedkommende Mand, selv om han ikke var en Regjeringsforfatter, være særdeles vel tjent; han vilde derved af Regjeringen ligesom have faaet en Livrente. Noget Saadant troer jeg rigtig nok, man skal tage sig iagt for, det skal man overlade til den frie Concurrence.

Zahle: Mod det sidste Ord „Livrente“ har jeg netop forvaret mig, idet jeg sagde, at det ikke var Forfatteren, der skulde eie Dplaget, men vedkommende Ministerium.

Da ellers Ingen begjærede Ordet, var Forespørgselen saaledes sluttet.

Formanden: Forinden jeg slutter Forhandlingerne, skal jeg henlede Opmærksomheden paa, at der paa Pladserne er omdeelt følgende Betænkninger, nemlig over: Forslag til Lov om en Jernbane i Jylland, over Forslag til Lov om nogle Forandringer i Forordningen af 3die Decbr. 1828 om Brugen af det stemplede Papir og over Udkast til Lov om en Forandring i § 2 i Loven af 23de Mars 1851 om Udskrivningsvæsenets Ordning m. v.

Ændringsforslag, som ønskes stillede til ovennævnte tre Lovforslag, skal jeg bede indleverede i Bureauet til Mandagasten.